

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

Základní škola 1.- 4. ročník

Zeiberlichova 49, 644 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 511

Zřizovatel: ÚMČ Brno - sever, Bratislavská 70, 602 00 Brno

Školský úřad Brno - město, Křížová 22, 603 00 Brno

Termín konání inspekce: 24. - 25. květen 2000

Čj.	122-358/00-05099
Signatura	ol2bt102

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

Základní škola Zeiberlichova 49, Brno je zálohovou organizací ŠÚ Brno - město. Organizována je jako neúplná trojtřídní škola, ve které je v samostatných třídách vyučován první, druhý a třetí ročník s celkovým počtem 58 žáků ze Soběšic, Útěchova i jiných městských částí. Kromě vlastní školy sdružuje škola ještě školní družinu s ranním i odpoledním provozem. Je zde rovněž školní kuchyně s jídelnou. Ve školním roce 1999/2000 probíhá výuka podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Hodnocení kvality, podmínek a průběhu vzdělání vychází z hospitační činnosti, která byla realizována u všech vyučujících učitelek v předmětech český jazyk a matematika.

Plánování a příprava výuky

Plánování a příprava výuky se uskutečňuje v souladu s realizovaným vzdělávacím programem Základní škola. Hodinové dotace předmětů v rozvrhu hodin sledovaných tříd i týdenní počty vyučovaných hodin odpovídají příslušnému učebnímu plánu. Všechny učitelky mají zpracované týdenní tematické plány učiva pro každý předmět včetně využití mezipředmětových vztahů a výchovného působení na žáky. Členění učiva do jednotlivých ročníků je v souladu s danými učebními osnovami. Ze sledovaných hodin lze usuzovat, že se učitelky na výuku systematicky připravují, každá podle svých schopností a potřeb. Formulované vzdělávací cíle odpovídaly probíranému tématu učiva a v průběhu výuky se je dařilo plnit. Byly rovněž adekvátní složení žáků ve třídě i jejich možnostem. Při práci s žáky se specifickými poruchami učení se učitelky snaží respektovat doporučení pedagogicko-psychologické poradny.

Plánování a příprava výuky vzhledem k deklarovanému vzdělávacímu programu byla na velmi dobré úrovni.

Podmínky výuky

Na zdejší škole působí tři učitelky včetně ředitelky školy a dvě vychovatelky školní družiny. Jedna z nich pracuje na zkrácený úvazek a vyučuje také osm hodin v 1. ročníku. Personální podmínky na zdejší škole jsou vynikající, jelikož všechny učitelky splňují požadavky pedagogické i odborné způsobilosti. Toto se pozitivně promítá do kvality výchovně vzdělávacího procesu. Škola má k dispozici vhodné prostory s dostatečným funkčním vybavením. Učební prostředí bylo vzhledem ke sledovaným předmětům pro žáky dostatečně podnětné a poskytovalo jim při výuce dostatek potřebné názornosti. Úprava tříd je na velmi dobré estetické úrovni, žáci i učitelky mají vytvořeny velmi dobré pracovní podmínky. Ve výuce učitelky využívaly kromě nových moderních pomůcek také různé materiály, jež si samy připravují. Žáci pracovali se schválenými učebnicemi a pracovními sešity. Rovněž didaktická technika byla účelně využita v obou předmětech. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým požadavkům. Škola se snaží vytvářet také velmi dobré podmínky pro dodržování psychohygienických zásad. V každé třídě je umístěn koberec, který je často využíván při skupinových a odpočinkových činnostech žáků. Na začleňování různých forem

relaxace v průběhu výuky i během přestávek je dostatečně pamatováno. Ve výuce využívaly některé učitelky prvků kineziologie ke zvýšení pozornosti a soustředěnosti žáků.

Personální podmínky ve škole mají vynikající úroveň, materiální a psychohygienické podmínky vzhledem k celkovým podmínkám školy jsou velmi dobré.

Organizace, formy a metody výuky

Organizace výuky byla v jednotlivých třídách odlišná vzhledem k věku žáků, jejich složení ve třídě i jejich možnostem. Ve skladbě volených metod a forem práce se odrážely metodické zkušenosti a kreativita učitelek. Struktura hospitovaných hodin odpovídala stanoveným výukovým cílům. Výběr, sled a množství informací byl volen s ohledem na podmínky třídy a náročnost probíraného učiva. Vhodnou organizací výuky byl dán většině žáků prostor pro samostatné učení i jejich úspěšné uplatnění. V některých případech byla uplatněna také diference odpovídající výkonnosti žáků a individuální přístup k žákům se specifickou poruchou učení. Začleňováním různých forem skupinových činností se snažily učitelky zaktivizovat žáky v průběhu vzdělávacího procesu, což se ve většině případech dařilo. V úvodu hodin *českého jazyka* probíhalo opakování učiva, po kterém následovalo probírání nové látky a její procvičování na různých typech cvičení ústní či psanou formou. Žáci si tak upevňovali nové poznatky z gramatiky. Zadané úkoly v rámci samostatné práce byly pro žáky přiměřené a při jejich plnění dokázali žáci většinou správně aplikovat získané vědomosti. Kontrola, zdůvodnění a oprava chyb následovala po splnění úkolu. Slabším žákům byla poskytována individuální pomoc. V hodině *čtení* bylo využito vhodně zvolené doplňkové četby, což přispívá u žáků k vytváření zájmu o četbu. Vlastnímu čtení předcházela poslech úryvku ze čtené knihy na magnetofonové nahrávce. Následovala četba obtížných slov z tabule a vysvětlení neznámých pojmů, jež se v textu vyskytly. Úroveň čtení žáků, při kterém byl kladen důraz na plynulou a výraznou četbu s porozuměním, byla velmi dobrá. Zařazení dramatizačních prvků v hodině čtení bylo jejím oživením a současně měli žáci možnost procvičit se v technice správného mluvního projevu. Úvodní část hodin *matematiky* byla věnována numerickému počítání z paměti hravými nebo soutěživými formami. Úkoly na procvičení a upevnění probíraného učiva řešili žáci společně pod vedením učitelky nebo samostatně písemně v sešitech. Při řešení slovních úloh bylo od žáků důsledně vyžadováno dodržování správného algoritmu při výpočtu včetně barevného vyznačení daných a neznámých údajů, jež vyplývaly z obsahu slovní úlohy. Užívání tohoto postupu přispívá k rozvoji logického myšlení žáků. Při skupinové činnosti spolupracovali žáci nejdříve na řešení složené slovní úlohy, potom měli možnost výběru z různých typů motivačních her (pexeso, kvarteta, člověče, nezlob se aj.). Splněné úkoly byly kontrolovány v průběhu vyučovací hodiny. Pro lepší pochopení učiva a rozvoj matematické představivosti bylo využito praktické manipulace s různými předměty.

V organizaci výuky, ve skladbě aplikovaných metod a forem práce se kladně projevila odbornost učitelek. Tuto oblast lze hodnotit jako velmi dobrou.

Motivace a hodnocení

V průběhu vyučování dokázaly učitelky žáky kladně motivovat pro většinu prováděných činností a získat tak jejich dostatečnou pozornost pro školní práci. Úvodní motivace

v některých hodinách obsahově navazovala na probírané učivo. Velmi vhodně byla začleněna motivace spojená s praktickou činností žáků při vyvozování nového učiva v matematice. Výchozí znalosti žáků byly prověřovány ve většině případech v úvodních částech vyučovacích hodin. Opakování mělo návaznost na probírané učivo. Kontrolu výsledků prováděli žáci společně s učitelkou, samostatně podle výsledků uvedených na tabuli nebo se kontrolovali vzájemně mezi sebou. Způsob hodnocení odpovídal charakteru úkolu. Užití pochvaly a pozitivního hodnocení mělo povzbuzující i motivující efekt a zároveň přispívalo k nestresujícímu klimatu ve třídě. Objektivní bylo také hodnocení po splnění zadaného úkolu. Celkové hodnocení výkonu žáků nebylo vždy pouze kladné. Svou nespokojenost s výkonem či chováním některých žáků dokázaly učitelky vyslovit přijatelnou a přiměřenou formou. V závěrečném hodnocení průběhu vyučovacích hodin, které prováděly většinou učitelky, převládalo spíše zdůraznění pozitiv.

Účinnost motivace a použité formy hodnocení žáků lze hodnotit jako velmi dobré.

Interakce a komunikace

V hospitovaných hodinách převládala vzájemná komunikace mezi učitelkou a žáky. Respektování osobnosti žáků, dostatek prostoru pro slovní vyjádření a snaha o rozvoj jejich mluvního projevu byla příznačná pro komunikaci ve většině hospitovaných hodin. Stylem, kterým učitelky pracovaly, se snažily navodit atmosféru přátelské spolupráce a přiměřené tolerance. Tím také vytvářely klidné pracovní prostředí pro žáky. Při skupinových činnostech dokázali žáci nejen vzájemně spolupracovat a respektovat se, ale uměli mezi sebou věcně komunikovat a vzájemně své výkony hodnotit, což dokazuje, že jsou na tento způsob činností zvyklí. Dohodnutá pravidla chování žáci většinou respektovali a ojedinělé projevy nežádoucího chování zvládly učitelky bez problémů a s dostatečnou dávkou pedagogického taktu.

Úroveň interakce a komunikace mezi žáky navzájem a mezi žáky a pedagogy měla velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Plánování a příprava výuky byla na velmi dobré úrovni, vynikající personální podmínky se projeví v kvalitě výuky, v její velmi dobré organizaci i ve volbě forem a metod práce, které směřovaly k požadovanému činnostnímu pojetí výuky. Oblast motivace a hodnocení, stejně jako oblast interakce a vzájemné komunikace měla rovněž velmi dobrou úroveň.

Celkově byla kvalita vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika velmi dobrá.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Ředitelka školy je ve funkci od školního roku 1998/1999. Zpracovaná koncepce rozvoje školy z roku 1999 vychází z analýzy podmínek a potřeb školy. Stanovené priority - vybudování

půdní vestavby, kterou škola získá další dvě kmenové třídy, jazykovou a počítačovou učebnu a generální oprava tělocvičny tak, aby opět sloužila svému účelu - se v současné době daří realizovat podle plánu. V další etapě by měla být dobudována nová školní jídelna a školní hřiště. Cílem tohoto snažení je vytvořit prostorové podmínky pro rozšíření školy o 4. a 5. ročník a současně nabídnout žákům učební prostředí, které odpovídá současným požadavkům na vzdělávání a výchovu žáků 1. stupně základní školy včetně nabídky mimoškolních zájmových aktivit dle požadavků žáků i rodičů. Koncepční záměry jsou podporovány rodiči i zřizovatelem. V plánu práce na školní rok 1999/2000 jsou mimo organizační uspořádání školy formulovány v obecné rovině hlavní úkoly ve výchovně vzdělávací činnosti školy, na ně navazuje konkrétnější specifikace úkolů v jednotlivých vyučovaných předmětech. Jeho součástí je rovněž popis způsobů realizace stanovených úkolů, podrobně zpracovaný plán a obsah kontrol i plán jednání pedagogických rad včetně jejich náplně. Možnost připomínkovat a podílet se na tvorbě celoročního plánu měli i pracovníci školy (např. zpracování plánů vycházek a exkurzí třídními učitelkami). Součástí předloženého plánu není stanovení odpovědnosti pracovníků za plnění úkolů včetně stanovení termínů, což částečně omezuje možnost objektivního vyhodnocení jeho plnění. V návaznosti na celoroční plán jsou zpracovávány plány krátkodobé. Se zněním plánu byli seznámeni pracovníci školy i rodiče. V souladu s koncepčními záměry je na škole realizován schválený vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, jehož učební plán a osnovy jsou ve výuce dodržovány.

Plánování vzhledem k velikosti a podmínkám školy je po stránce kvality a rozsahu na velmi dobré úrovni.

Organizování

Pro provoz školy a realizaci výchovně vzdělávacího procesu vytváří ředitelka svou řídicí činností velmi dobré podmínky. Jednotlivé pracovnice mají stanovenou náplň práce, se kterou byly prokazatelně seznámeny. Poradním orgánem je pro ředitelku pedagogická rada, která se pravidelně schází. Na pedagogických poradách je pravidelně vyhodnocován prospěch a chování žáků, projednávána problematika výchovného poradenství v oblasti péče o žáky se specifickými poruchami učení a také jsou projednány výsledky zjištění provedených kontrol. Pravidelné provozní porady všech zaměstnanců nejsou organizovány. Potřebné organizační a pracovní záležitosti řeší ředitelka v případě nutnosti ihned, podněty a připomínky pracovníků se snaží akceptovat. Součástí pečlivě vedených zápisů z pedagogických rad je i usnesení a kontrola jeho plnění. Organizace provozu školy vyplývá z předloženého organizačního řádu, který sice není obsahově strukturován, ale jeho ustanovení respektují § 15 vyhlášky MŠMT ČR č.291/1991 Sb., o základní škole ve znění dalších předpisů. Práva žáků jsou zde zastoupena v menším rozsahu. Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Zjištěné drobné nedostatky administrativního charakteru byly v průběhu inspekce odstraněny. Přenos informací směrem k pracovníkům školy je zajišťován operativně nebo prostřednictvím informační vývěsky. Žáci získávají potřebné informace od třídních učitelek a prostřednictvím informační nástěnky na chodbě školy. Spolupráci školy s rodiči je zde věnována patřičná pozornost. Rodiče jsou informováni na pravidelných třídních schůzkách nebo při individuální návštěvě školy. Při škole působí registrované rodičovské sdružení, které se školou spolupracuje po celý rok. Výroční zpráva o činnosti školy je zpracována v souladu s § 17e odst. 2 zákona ČNR 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů a byla s pracovníky projednána. Součástí zprávy je i hodnocení některých popisovaných jevů. Tato zpráva může tedy částečně sloužit škole jako zdroj sebehodnocení.

Škola spolupracuje při přípravě společných akcí s MŠ Síčka, s organizací totálních endoprotéz v Brně, pro kterou připravuje kulturní programy, s místní organizací Sokol. Rovněž spolupráce se zřizovatelem je na velmi dobré úrovni. Na veřejnosti se škola prezentuje svými různorodými mimoškolními aktivitami.

Kvalita a funkčnost organizačního uspořádání školy je na velmi dobré úrovni.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy se snaží vzájemnou komunikací a spoluprací se všemi pracovníky vytvořit podmínky pro plynulý chod školy i pro uplatnění schopností, tvořivosti a iniciativy učitelek. Tímto podporuje participaci pracovníků na činnosti školy. Při tom využívá nástrojů operativního řízení, které se jeví na tomto typu školy jako funkční a účinné. Jediných schopností učitelek využívá při organizování zájmové činnosti žáků. Jednotlivé učitelky pracují s dětmi i jako vedoucí zájmových kroužků (pěvecko-recitační, hra na zobcovou sopranovou flétnu, angličtina, němčina). Vypracované zásady pro odměňování pracovníků slouží k jejich hmotné stimulaci a týkají se především angažovanosti učitelek nad rámec jejich pracovních povinností. V rámci hodnocení pracovníků není ze strany ředitelky opomíjeno ani morální ohodnocení pracovníků, poděkování za kvalitní práci a dobré výsledky. Ředitelka umožňuje další vzdělávání pedagogickým pracovníkům podle potřeb školy i na základě jejich zájmu. Využívány jsou především nabídky Centra vzdělávání učitelů MU v Brně.

System vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Plán hospitační a kontrolní činnosti má ředitelka zpracován na školní rok. Hospitace jsou tematicky zaměřeny především na výchovně vzdělávací činnost ve škole a z inspekčního zjištění vyplývá, že jsou také podle zpracovaného plánu realizovány. Pravidelné, cíleně zaměřené hospitace jsou uskutečňovány také ve školní družině. Hodnocení hospitovaných hodin je prováděno na základě stanovených kritérií, které se týkají motivace žáků, užívaných metod a forem práce, přístupu učitele k žákům, zapojení žáků ve výuce a rozsahu zvládnutého učiva. Závěrečné hodnocení hospitované hodiny, jež je s vyučující projednáno, je součástí prováděných zápisů. Výsledky všech kontrol jsou s pracovníky projednávány včetně opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

Vnitřní kontrolní systém je funkční. Rozsah a účinnost kontrolních mechanismů je na velmi dobré úrovni.

Hodnocení kvality řízení

Zpracovaná koncepce rozvoje a plán práce školy odpovídá svým zpracováním velikosti i podmínkám školy stejně tak jako její organizační uspořádání. V práci ředitelky dominuje operativní styl řízení. Při vedení a motivování pracovníků uplatňuje participaci pracovníků v činnosti školy. Kontrolní mechanismy jsou vytvořeny a plní svoji funkci.

Celkově je kvalita řízení na zdejší škole hodnocena jako velmi dobrá.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

- V průběhu inspekce bylo zjištěno, že text školou používaných razítek není shodný s názvem školy uvedeným v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol čj. BM0001/216 ze dne 31. 1. 2000.
- Součástí školy je také školní družina, která organizuje provoz v ranních i odpoledních hodinách tak, aby vyhověla požadavkům rodičů. Provoz a výchovně vzdělávací činnost respektuje vyhlášku MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., o školních družinách a školních klubech.
- Na základě provedeného demografického průzkumu bylo započato ve škole s půdní vestavbou. Škola tak bude postupně rozšířena o 4. a 5. ročník a bude poskytovat žákům z místní lokality kompletní vzdělání I. stupně základní školy. Ve školním roce 2000/2001 by měl být vyučován na zdejší škole již 4.ročník.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy stanovená § 38a odst. 1 písm. a, b, c, d, e, g, h, i, j, zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Učební plány a osnovy vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2
- Program koncepce rozvoje školy
- Plán práce na školní rok 1999/2000
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 1998/99
- Povinná dokumentace školní družiny (zápisové listky, přehled výchovně vzdělávací práce, docházkový sešit)
- Hospitační záznamy ředitelky
- Vysvědčení žáků za 1. pololetí škol. roku 1999/2000
- Žákovské knížky některých žáků

ZÁVĚR

- *Plánování a příprava výuky měla ve sledovaných předmětech celkově velmi dobrou úroveň.*
- *Škola má pro svoji výchovně vzdělávací činnost vytvořeny vynikající personální a velmi dobré materiální podmínky, jež umožňují úspěšnou realizaci zvoleného vzdělávacího programu s velmi dobrými vzdělávacími výsledky.*
- *Ředitelka řídí a organizuje činnost školy v souladu s obecně závaznými právními předpisy. Kvalitní řídicí práce ředitelky vytváří dobré předpoklady pro úspěšnou činnost školy.*
- *Finanční prostředky přidělené škole ze státního rozpočtu jsou efektivně čerpány v souladu s účelem jejich poskytnutí.*
- *Česká školní inspekce hodnotí celkově činnost školy jako velmi dobrou.*

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektorka	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Danuše Pytelová	D. Pytelová, v.r.

V Brně dne 22. června 2000

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...23. 6. 2000.....

Razítko

Mgr. Mária Mifková	Mária Mifková, v.r. Podpis ředitele(ky)
---------------------------	--

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrý	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad	10. 7. 2000	122-385/00
Zřizovatel	10. 7. 2000	122-384/00
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
10. 7. 2000	---	nebyly podány